สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2
ลักษณะของการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ เป็นการกระทำที่มีประเทศที่เกี่ยวข้องตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป กล่าวคือ ประเทศที่เจ้าหน้าที่รัฐมีสัญชาติ กับประเทศที่ผู้ให้สินบนมีสัญชาติ ต้องเป็นคนละประเทศกัน นอกจากนี้ ยังอาจมีประเทศที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กรณีที่มีการนำสินบนไปส่งมอบกันในประเทศที่สาม เป็นต้น ผู้ให้สินบนในธุรกิจระหว่างประเทศมักจะมีฐานะเป็นบริษัทข้ามชาติ ซึ่งมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ซับซ้อน ดังนั้น ในการศึกษากลไกการปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศตามอนุสัญญาโออีซีดีเพื่อกำจัดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ ค.ศ.1997 จึงต้องทำการศึกษาลักษณะการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศก่อนว่า มีความซับซ้อนอย่างไร เหตุใดกฎหมายภายในของประเทศที่ได้รับความเสียหายจึงไม่สามารถลงโทษบริษัทข้ามชาติที่กระทำความผิดได้และเหตุใดประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่สามารถปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศได้โดยลำพังประเทศเดียวได้

ในการศึกษาลักษณะการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศสามารถแยกได้ออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

- สาเหตุของการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ
- สภาพการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศในสังคมโลก
- วิธีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศในปัจจุบัน
- ผลกระทบจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ
- ปัญหาในการปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

2.1 สาเหตุของการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

สาเหตุสำคัญของการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ เกิดจากการแข่งขันทางธุรกิจของนักลงทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งได้เข้าไปลงทุนทำธุรกิจในประเทศกำลังพัฒนา โดยใช้วิธีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อแลกกับประโยชน์ทางธุรกิจในประเทศกำลังพัฒนา เพราะนักลงทุนต้องการผูกขาดการได้รับเลือกเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการอันเกี่ยวกับสาธารณูปโภค

อย่างไรก็ตาม การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศอาจเกิดขึ้นจากกรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนาเป็นฝ่ายเรียกร้องสินบนก็ได้ ทำให้พฤติกรรมของ

เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนาจึงมีส่วนในการก่อให้เกิดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศด้วย

การแข่งขันทางธุรกิจสมัยใหม่นั้น มิใช่การประกอบกิจการแบบมุ่งตลาดในประเทศเพียงอย่างเดียว แต่ยังครอบคลุมถึงการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศ ทำให้เกิดบริษัทที่มีการประกอบธุรกิจในหลายประเทศ เรียกว่า บริษัทข้ามชาติ (Transnational Corporations หรือ Multinational Enterprises หรือ Multinational Corporations) เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ ปี ค.ศ.1914 เป็นผลเนื่องมาจากการเติบโตในทางการค้าและการลงทุน อย่างไรก็ตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจของบริษัทข้ามชาติในยุคแรกนั้นไม่ได้เข้าไปลงทุนในลักษณะของการประกอบกิจการในประเทศนั้นโดยตรง (Foreign Direct Investment) แต่ใช้วิธีการลงทุนประเภทกู้ยืมพันธบัตรรัฐบาล (Portfolio Investment) ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง บริษัทข้ามชาติจึงได้เริ่มขยายการประกอบธุรกิจออกนอกพรมแดน จนกลายเป็นแกนหลักที่สำคัญของการลงทุนระหว่างประเทศ[1] และมักเกี่ยวข้องกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานานแล้ว แต่ในช่วงเวลาก่อนปี ค.ศ.1995 ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความเสียหายจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศอันเกิดจากนักลงทุนของตน จึงเห็นว่า รายจ่ายอันเนื่องมาจากการประกอบธุรกิจของนักลงทุน ซึ่งรวมถึงการจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อโอกาสในการเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนานั้น ถือเป็นรายจ่ายที่ชอบด้วยกฎหมายและสามารถนำมาใช้หักค่าใช้จ่ายเพื่อคำนวณภาษีเงินได้ในประเทศพัฒนาแล้วได้ จนทำให้นักลงทุนมีอิสระที่จะให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนาและนิยมใช้การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อผลประโยชน์ในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของประเทศกำลังพัฒนาก็ตาม อย่างไรก็ตามภายหลังจากปี ค.ศ. 1996 ประเทศพัฒนาแล้วจึงเปลี่ยนนโยบายเพื่อห้ามมิให้นักลงทุนของตนให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติเพื่อผลประโยชน์ในธุรกิจระหว่างประเทศ

2.2 สภาพการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศในสังคมโลก

สภาพการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศในปัจจุบันมีจำนวนลดลงมากกว่าในอดีต เนื่องจากประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศส่งออกทุนที่สำคัญได้มีการออกกฎหมายภายในเพื่อห้ามมิให้นักลงทุนของตนให้สินบนแก่

---

[1] พนิต ธีรภาพวงศ์, ภาษีบริษัทข้ามชาติ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2550), หน้า 11

เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศแล้วเพราะได้เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาโออีซีดี เพื่อกำจัดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ ค.ศ.1997 ทำให้การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศโดยนักลงทุนของประเทศเหล่านี้ลดน้อยลง ในขณะที่นักลงทุนจากประเทศที่มิได้เป็นภาคีของอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ เช่น ประเทศจีน อินเดียและรัสเซีย เป็นต้น เริ่มเข้ามามีบทบาทในการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศมากขึ้น[2] โดยปรากฏตามตารางรายงานขององค์กรระหว่างประเทศเพื่อความโปร่งใส (Transparency International) เรื่องการให้สินบนในธุรกิจระหว่างประเทศปี ค.ศ.2008

ตารางแสดงอันดับประเทศที่มีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติ[3]

(Bribe Payer Index 2006)

Rank	Country / territory	Average score (Scale 0-10)	Percentage of global exports (2005)	Ratification of OECD convention	Ratification of UNCAC
1.	Switzerland	7.81	1.2	X	
2.	Sweden	7.62	1.3	X	
3.	Australia	7.59	1.0	X	X
4.	Austria	7.50	0.5	X	X
5.	Canada	7.46	3.5	X	
6.	UK	7.39	3.6	X	X
7.	Germany	7.34	9.5	X	
8.	Netherlands	7.28	3.4	X	
9.	Belgium	7.22	3.3	X	
10.	US	7.22	8.9	X	
11.	Japan	7.10	5.8	X	
12.	Singapore	6.78	2.2		
13.	Spain	6.63	1.9	X	X

[2]Transparency International, Bribery in International Business [ออนไลน์], 6 เมษายน 2553. แหล่งที่มา http://www.transparency.org/news_room/latest_news/press_releases/2008/bpi_2008_en

[3]Transparency International, Bribe Payer Index 2006 [ออนไลน์], 1 มีนาคม 2552. แหล่งที่มา http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/bpi/bpi_2006

Rank	Country / territory	Average score (Scale 0-10)	Percentage of global exports (2005)	Ratification of OECD convention	Ratification of UNCAC
14.	UAE	6.62	1.1		
15.	France	6.50	4.3	X	X
16.	Portugal	6.47	0.3	X	
17.	Mexico	6.45	2.1	X	X
18.	Hongkong	6.01	2.8		X
19.	Israel	6.01	0.4	X	X
20.	Italy	5.94	3.6	X	
21.	South Korea	5.83	2.8	X	
22.	Saudi Arabia	5.75	1.8		
23.	Brazil	5.65	1.2	X	X
24.	South Africa	5.61	0.5		X
25.	Malaysia	5.59	1.4		
26.	Taiwan	5.41	1.9		
27.	Turkey	5.23	0.7	X	
28.	Russia	5.16	2.4		X
29.	China	4.94	5.5		X
30.	India	4.62	0.9		

จากตารางข้างต้น เป็นการจัดอันดับประเทศที่มีการลงทุนในต่างประเทศสูงที่สุด จำนวน 30 ประเทศซึ่งมีบริษัทข้ามชาติของประเทศนั้นๆ ไปประกอบธุรกิจในประเทศอื่นและบริษัทข้ามชาติเหล่านั้นใช้วิธีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติมากน้อยเพียงใด ในช่องที่สองของตาราง (Average score) แสดงตัวเลขตั้งแต่ 1 – 10 โดยประเทศที่มีคะแนน เป็น 10 หมายถึง ประเทศที่ไม่มีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติเลย และประเทศที่มีคะแนนเป็น 0 หมายถึง ประเทศที่มีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติจำนวนมาก ดังนั้นจากตาราง เห็นได้ว่าแม้ว่าประเทศที่มีการลงทุนในต่างประเทศสูงส่วนใหญ่เป็นภาคีของอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้แล้วก็ตาม แต่การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติธุรกิจระหว่างประเทศอันเกิดจากนักลงทุนของประเทศนั้นก็มิได้หมดไป นอกจากนี้ประเทศจีน อินเดียและรัสเซีย แม้เป็นประเทศที่มีปริมาณการลงทุนในต่างประเทศสูงแต่ก็มิได้เข้า

ร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ ทำให้นักลงทุนจากประเทศทั้งสามกระทำการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติได้โดยไม่ต้องเกรงกลัวบทลงโทษ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันประเทศจีนและรัสเซียได้เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในคณะทำงานตามที่กำหนดในอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้และทั้งสองประเทศมีแนวโน้มที่จะเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ในอนาคต

สาเหตุที่แม้ว่าประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการออกกฎหมายภายในเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดแล้ว แต่การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศก็ยังไม่หมดไปเพราะข้อจำกัดในเรื่องการตรวจสอบการกระทำความผิด หากรัฐที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นมิได้เป็นภาคีของอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ รัฐนอกภาคีก็ไม่มีความผูกพันที่จะต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดแก่รัฐภาคี ทำให้นักลงทุนยังคงอาศัยช่องว่างในการกระทำความผิด

2.3 วิธีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศในปัจจุบัน

วิธีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติโดยตรง เป็นการให้สินบนผ่านทางญาติของเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติหรือเพื่อนสนิท ทั้งรูปแบบการจ่ายเงินหรือการให้บุคคลดังกล่าวเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในโครงการที่ได้รับสัญญาจากรัฐบาลต่างชาติ หรือการให้เงินกู้ยืมแก่บุคคลดังกล่าวเพื่อเข้ามาซื้อหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐบาลต่างชาติ หลังจากนั้น บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ก็จะทำการจ่ายเงินปันผลในจำนวนที่สูงกว่าปกติให้แก่บุคคลดังกล่าว[4]

การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศนั้น หากเปรียบเทียบกับความผิดอาญาฐานให้สินบนเจ้าพนักงานของประเทศไทย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 แล้ว พบว่ามีลักษณะการกระทำในทางกฎหมายเช่นเดียวกัน โดยประกอบด้วย การเสนอ การให้และการสัญญาว่าจะให้ แต่ในการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศนั้นผู้รับสินบนจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติ กล่าวคือ มิใช่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศที่ดำเนินการพิจารณาคดีและจำกัดเฉพาะการให้สินบนเพื่อที่จะได้รับประโยชน์จากการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศเท่านั้น อย่างไรก็ตามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศจะมีความซับซ้อนมากกว่าเพราะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติและผู้กระทำความผิดมักเป็นบริษัทข้ามชาติ ซึ่งมีรูปแบบการประกอบธุรกิจที่ซับซ้อน ทำให้ยากที่จะแสวงหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิด

---

[4] Theodore H. Moran, "How Multinational Investors Evade Developed Country Laws," Center for global development Working Paper Number 79 (กุมภาพันธ์ 2549): 3.

อย่างไรก็ตามผู้ให้สินบนที่ต้องการเข้ามาโน้มน้าวในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐมักจะไม่กระทำการให้สินบนด้วยตัวเอง แต่จะใช้คนกลาง ที่ปรึกษา บริษัทลูก หรือหุ้นส่วนทางธุรกิจที่เป็นคนท้องถิ่นในประเทศเดียวกับเจ้าหน้าที่รัฐในการให้สินบน โดยมักจะกระทำการจ่ายสินบนไปยังดินแดนที่ไม่ต้องเสียภาษีอากร(Tax Haven) เพื่อให้ยากแก่การตรวจสอบเพราะดินแดนที่ไม่ต้องเสียภาษีอากรเหล่านี้มักจะเก็บรักษาข้อมูลทางการเงินของลูกค้าเป็นความลับ

ในกรณีที่ผู้ให้สินบนเป็นบริษัทข้ามชาตินั้น การพิสูจน์ความรับผิดของบริษัทข้ามชาติจะกระทำได้ยากเพราะการประกอบธุรกิจของบริษัทข้ามชาติมักอยู่ในรูปของกลุ่มบริษัทที่มีการจัดตั้งและดำเนินธุรกิจในประเทศตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป ภายในกลุ่มบริษัทเหล่านี้จะต้องมีการควบคุมจากบริษัทหนึ่งเรียกว่า บริษัทแม่ (The Parent Company) ซึ่งตั้งเป็นแกนสำคัญอยู่ที่ประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยมักจะถือกรรมสิทธิ์ในหุ้นส่วนใหญ่หรือมีอำนาจควบคุมในการบริหารเหนือบริษัทลูกของตน (Subsidiaries) โดยบริษัทลูกเหล่านี้มักถูกจัดตั้งขึ้นในอีกประเทศที่ได้เข้าไปลงทุนทำธุรกิจโดยตรง ซึ่งมีสภาพเป็นนิติบุคคลแยกขาดต่างหากจากบริษัทแม่ ดังนั้น บริษัทแม่จะกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความซับซ้อนมาก เพื่อมิให้บริษัทแม่ต้องรับผิดจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐของบริษัทลูก

ประเทศอินโดนีเซียมีคดีเกี่ยวกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศที่สำคัญ ซึ่งสามารถใช้ในการศึกษารูปแบบการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติโดยบริษัทข้ามชาติในรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะซับซ้อนมากยิ่งขึ้นได้ ยกตัวอย่างเช่น

ในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ชื่อว่า "Bahia Power & Light"[5] โดยบริษัทชื่อว่า "MNC Enterprises" เข้ามาลงทุนในโครงการนี้ ซึ่งมีมูลค่า 200 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ หากเป็นกรณีการให้สินบนรูปแบบเดิม บริษัทดังกล่าวอาจให้สินบนโดยการจ่ายเงินสินบนให้แก่ลูกสาวของประธานาธิบดีโดยตรงปีละ 1 ล้านดอลล่าร์สหรัฐเป็นเวลา 20 ปี หรือจ่ายเงินสินบนให้แก่ลูกสาวของประธานาธิบดีโดยตรงครั้งเดียวจำนวน 20 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ หรือจ่ายเงินสินบนให้แก่ลูกสาวของประธานาธิบดีผ่านบัญชีธนาคารในประเทศสวิสเซอร์แลนด์จำนวน 20 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ อย่างไรก็ตามบริษัทดังกล่าวได้ใช้วิธีการให้สินบนที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นเพื่อหลบเลี่ยงกฎหมายภายในที่ออกตามอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ โดยอาศัยการที่ลูกสาวของประธานาธิบดีเป็นซีอีโอของบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายภายในของประเทศอินโดนีเซีย ชื่อว่า "Presidential Initiative, Inc" ซึ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนต่างชาติของประเทศอินโดนีเซีย กำหนดให้โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าต้องมีหุ้นส่วนเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลสัญชาติอินโดนีเซียร่วมด้วย ดังนั้นบริษัท MNC Enterprises จึงเสนอที่จะขายหุ้นในบริษัทโรงไฟฟ้าจำนวน 25 เปอร์เซนต์ให้แก่บริษัท

---

[5]Theodore H. Moran, "How Multinational Investors Evade Developed Country Laws," Center for global development Working Paper Number 79 (กุมภาพันธ์ 2549): 5

Prisidential Initiatives โดยบริษัท MNC Enterprises ให้บริษัท Presidential Initiaves ยืมเงินค่าซื้อหุ้นจำนวน 50 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ โดยบริษัทโรงไฟฟ้าจะจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 9 เปอร์เซนต์ทันทีที่มีผลกำไรจากการประกอบกิจการ ต่อมาเมื่อบริษัทโรงไฟฟ้าประกอบกิจการได้จ่ายเงินปันผลให้แก่บริษัท Presidential Initiatives จำนวน 9 เปอร์เซนต์ ในขณะที่บริษัท Presidential Initiatives มีความผูกพันที่ต้องจ่ายเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยคืนให้แก่บริษัท MNC Enterprises จำนวนเพียง 6 เปอร์เซนต์ ดังนั้นจากส่วนต่างดังกล่าวบริษัท Presidential Initiatives จึงได้รับเงินจำนวน 1 ล้านดอลล่าร์เป็นประจำทุกปี กรณีนี้ถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้สินบนรูปแบบใหม่ที่บริษัทข้ามชาติใช้เพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย

ตัวอย่างในกรณีต่อไป ในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้า Paiton I[6] ในประเทศอินโดนีเซียอีกเช่นกัน บริษัทข้ามชาติจำนวน 4 บริษัทได้เข้าร่วมประกอบธุรกิจ ได้แก่ บริษัท Edison Mission Energy ,บริษัท Mitsui ,บริษัท General Electric Capital Corporation และบริษัท Batu Hitam Perkasa ซึ่งเป็นบริษัทสัญชาติอินโดนีเซียและเป็นบริษัทของญาติของประธานาธิบดีซูฮาร์โต โดยในการร่วมประกอบธุรกิจนี้ บริษัท Mitsui และบริษัท General Electric Capital Corporation ได้ให้เงินกู้แก่บริษัท Batu Hitam Perkasa จำนวน 49.6 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ เพื่อให้ซื้อหุ้นจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ของบริษัทโรงไฟฟ้า Paiton I ดังนั้นในการร่วมลงทุนนี้ เห็นได้ว่าบริษัท Batu Hitam Perkasa นั้นไม่ต้องนำเงินมาลงทุนแต่อย่างใดและยังสามารถนำเงินปันผลที่ได้รับไปจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้ ทั้งยังได้รับเงินปันผลที่เหลืออีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการให้สินบนอีกประเภทหนึ่ง

ประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีบริษัทข้ามชาติเข้าไปลงทุนในประเทศกำลังพัฒนามาก โดยศาลของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการพิจารณาคดีตามกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 ซึ่งมีคดีที่น่าสนใจเกี่ยวกับการให้สินบนรูปแบบใหม่ ดังต่อไปนี้

- คดีระหว่างรัฐบาลสหรัฐอเมริกากับนายเดวิด เค และนายดักลาส เมอร์ฟี่[7]

นายดักลาส เมอร์ฟี่และนายเดวิด เค เป็นประธานและรองประธานของบริษัท American Rice Inc. ซึ่งทำธุรกิจส่งออกข้าวแห่งหนึ่งและเป็นบริษัทมหาชนที่มีสัญชาติสหรัฐอเมริกา บริษัทนี้ได้ดำเนินการส่งออกข้าวไปยังประเทศเฮติ (Haiti) โดยกระทำผ่านบริษัท Rice Corporation of Haiti ซึ่งเป็นบริษัทลูกที่ดำเนินกิจการอยู่ในประเทศเฮติ

ในช่วงทศวรรษที่ 1990 นั้น ประเทศเฮติตกอยู่ในภาวะสับสนวุ่นวายทางการเมืองและการคอรัปชั่นเกิดขึ้นอย่างมาก ในขณะนั้นนายดักลาส เมอร์ฟี่เป็นประธานของบริษัท Rice Corporation Inc. และนายเดวิด เค เป็นรองประธานด้านกิจการคาริบเบียน

---

[6]Theodore H. Moran, "How Multinational Investors Evade Developed Country Laws," Center for global development Working Paper Number 79 (กุมภาพันธ์ 2549): 7

[7] U.S. v. Kay C.A.5, FCPA [ออนไลน์], 6 เมษายน 2553. แหล่งที่มา www.westlaw.com

ประเทศเฮติได้กำหนดทั้งศุลกากรและภาษีแก่ผู้นำเข้าข้าว บริษัท Rice Corporation Inc. จึงได้กระทำการจ่ายเงินแก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศเฮติ เพื่อประโยชน์ในการลดอัตราภาษีเกี่ยวกับข้าว โดยความรู้เห็นเป็นใจของนายดักลาส เมอร์ฟี่และนายเดวิด เค

บริษัท Rice Corporation Inc. ได้ใช้วิธีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้ออกใบอนุญาตในการนำเข้าอาหารโดยปลอดภาษีศุลกากร เพื่ออ้างว่าสินค้ามิใช่ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าแต่ได้ถูกแปรรูปในประเทศเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีขายและภาษีเงินได้ เพื่อสามารถรายงานปริมาณสินค้าที่นำเข้าต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อลดภาระทางภาษีและเพื่อแก้ปัญหาอันเนื่องจากประเด็นทางภาษีอื่นๆ แม้ว่าในทางปฏิบัติแล้วเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศเฮติในขณะนั้นจะเรียกร้องเงินจากบริษัทเอกชนเพื่อการให้บริการภาครัฐก็ตามและบริษัทต่างๆ รวมถึงคู่แข่งของบริษัท Rice Corporation Inc. จะจ่ายเงินในลักษณะดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐด้วยเช่นกัน

ในการพิจารณาคดีนี้ครั้งแรกในศาลชั้นต้นของประเทศสหรัฐอเมริกา ศาลชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องโจทก์ โดยศาลชั้นต้นเห็นว่า การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติเพื่อวัตถุประสงค์ในการลดภาระทางภาษีศุลกากรและภาษีประเภทอื่นนั้น ไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตของการได้รับหรือยังคงได้รับประโยชน์ทางธุรกิจตามกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ. 1977 อย่างไรก็ตามต่อมาศาลอุทธรณ์ได้กลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น โดยเห็นว่าการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติเพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์ภาษีศุลกากรและภาษีขายนั้นอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 แต่ต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ทางภาษีที่ได้รับนั้นเป็นการช่วยในเรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจด้วย ศาลอุทธรณ์จึงส่งคดีกลับไปยังศาลชั้นต้น

ดังนั้นศาลชั้นต้นจึงได้พิพากษาลงโทษปรับจำเลยทั้งสองในความผิดฐานร่วมกันสมรู้ร่วมคิดกระทำการละเมิดกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977

- คดีระหว่างรัฐบาลสหรัฐอเมริกากับนายจอห์น เฮช กริฟเฟ่น[8]

นายจอห์น เฮช กริฟเฟ่น เป็นประธานคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารระดับสูงและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท Mercator Corporation ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ ตั้งอยู่ในนิวยอร์ค ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในระหว่างปี ค.ศ.1995 ถึง 1996 นายกริฟเฟ่น และบริษัท Mercator ได้ให้คำปรึกษาแก่ประเทศคาซักสถาน เกี่ยวกับข้อตกลงด้านน้ำมันและก๊าซ นอกจากนี้ยังดำเนินการเจรจาต่อรองในนามของประเทศคาซักสถานด้วย

---

[8] U.S. v. Giffen C.A.2 (N.Y.), FCPA [ออนไลน์], 6 เมษายน 2553. แหล่งที่มา www.westlaw.com

ศาลชั้นต้นของสหรัฐอเมริกาได้ตัดสินให้นายกริฟเฟนมีความผิดในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศคาซักสถาน ซึ่งละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1997

นายกริฟเฟนกระทำความผิดกฎหมายลักษณะทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ1997 โดยการจ่ายเงินจำนวนมากกว่าแปดสิบล้านดอลล่าร์สหรัฐเพื่อใช้เป็นสินบนให้แก่ประธานาธิบดีของประเทศคาซักสถานและเจ้าหน้าที่รัฐอีกสองคน วิธีการที่นายกริฟเฟนใช้ในการจ่ายเงินสินบน คือ การเปิดบัญชีของธนาคารสวิสเซอร์แลนด์ในชื่อของบริษัทต่างแดนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศคาซักสถานและครอบครัวถือหุ้นส่วนใหญ่อยู่ จากนั้นนายกริฟเฟนได้จ่ายเงินเข้าบัญชีนี้ โดยนำเงินมาจากค่านายหน้าที่ได้รับจากการตกลงทำสัญญาเกี่ยวกับน้ำมันที่บริษัท Mercator ดำเนินการแทนประเทศคาซักสถาน ซึ่งศาลชั้นต้นของประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นว่าเงินที่จ่ายเข้าบัญชีดังกล่าว ถือว่าเป็นเงินสินบนเพราะเงินในบัญชีดังกล่าวถูกเบิกออกมาใช้จ่ายส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศคาซักสถานและครอบครัว เช่น การซื้อเครื่องประดับ การเที่ยวในวันหยุด ค่าบัตรเครดิต เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่านายกริฟเฟนได้ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่างให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศคาซักสถาน เช่น เสื้อคลุมขนสัตว์ เครื่องประดับ และเรือเร็ว เป็นต้น

- คดีระหว่างรัฐบาลสหรัฐอเมริกากับบริษัท ฮาริบาร์ตัน[9]

บริษัทลูกของบริษัท ฮาริบาร์ตัน (Halliburton) ชื่อว่า บริษัท ทีเอสเคเจ (TSKJ) ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการให้สินบนในประเทศไนจีเรีย

บริษัท ทีเอสเคเจ ได้กระทำการจ่ายเงินสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศไนจีเรียผ่านตัวแทนของบริษัทในประเทศไนจีเรีย ชื่อว่า บริษัท ไทสตาร์ (Tri Star) ซึ่งเป็นของทนายความคนหนึ่งมีสัญชาติอังกฤษ จำนวนกว่า 180 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ เพื่อแลกเปลี่ยนกับโอกาสในการได้รับเลือกเข้าเป็นคู่สัญญาในการก่อสร้างโรงงานผลิตก๊าซธรรมชาติเหลว ที่เกาะบอนนี ประเทศไนจีเรีย ซึ่งเป็นโครงการของบริษัท Nigeria LNG

กระบวนการให้สินบนเริ่มจากบริษัท TSKJ จ่ายเงินจำนวน 180 ล้านดอลล่าร์สหรัฐให้แก่บริษัท Tri Star จากนั้นบริษัท Tri Star ได้นำเงินจำนวน 166 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ เข้าบัญชีภายนอกประเทศไนจีเรีย หลังจากนั้นบริษัท TSKJ ก็ได้รับเลือกเข้าเป็นคู่สัญญาในโครงการนี้ ซึ่งมีมูลค่า 6.7 พันล้านดอลล่าร์สหรัฐ

---

[9] Barbara Crutchfield George, and Kathlenn A. Lacey, "The Changing face of White-Collar Crime :503 investigation of Halliburton co./TSKJ's Nigerian business practices: Model for analysis of the current anti-corruption environment on foreign corrupt practices act enforcement," Journal of Criminology Northwestern University (Winter 2006): 1

ดังนั้น การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศได้พัฒนารูปแบบจากการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐโดยตรง ไปสู่การให้สินบนแก่บุคคลที่สามซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ญาติ เพื่อนหรือบริษัทซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ได้เสีย เป็นต้น นอกจากนี้ในกระบวนการให้สินบนยังกระทำโดยบุคคลที่สามอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น ตัวแทน บริษัทที่ปรึกษาหรือบริษัทลูกของบริษัทข้ามชาติที่ตั้งอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงอาจใช้ประเทศที่สามในฐานะเป็นสถานที่เก็บเงินหรือผลประโยชน์อื่นที่ได้จากการให้สินบนอีกด้วย กระบวนการเหล่านี้ทำให้รูปแบบการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศมีความซับซ้อนและยากแก่การตรวจสอบการกระทำความผิด เนื่องจากเกี่ยวข้องกับหลายประเทศ ทำให้จำเป็นต้องมีเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาใช้ในการปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

2.4 ผลกระทบจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

ผลกระทบจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทั้งประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยประเทศกำลังพัฒนาจะสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาประเทศ เช่น ในโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภค หากบริษัทข้ามชาติซึ่งรับเข้าดำเนินการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐแล้ว บริษัทข้ามชาติก็มักจะใช้วัสดุที่ต่ำกว่ามาตรฐานเพื่อเรียกต้นทุนที่เสียเป็นสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐคืน ทำให้สาธารณูปโภคไม่มีคุณภาพและประเทศกำลังพัฒนาต้องเสียงบประมาณในการซ่อมแซมหรือสร้างขึ้นใหม่ เป็นต้น ในส่วนของประเทศพัฒนาแล้วซึ่งบริษัทข้ามชาติตั้งอยู่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการแข่งขันทางธุรกิจที่ไม่เป็นธรรมและทำให้ผลกำไรทางธุรกิจของบริษัทข้ามชาติต้องสูญเสียไปในการให้สินบนแทนที่จะกลับมายังประเทศที่พัฒนาแล้วในรูปแบบภาษีเงินได้ของบริษัทข้ามชาติ

การให้สินบนมีความเกี่ยวพันโดยตรงกับการคอรัปชั่น โดยการให้สินบน หมายถึง การเสนอผลประโยชน์เพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งผิดกฎหมาย ในขณะที่การคอรัปชั่นหมายถึง การละเมิดหน้าที่ในตำแหน่งเพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควร การให้สินบนจึงเป็นการกระทำของผู้ให้สินบน (Supply Side) ส่วนการคอรัปชั่นเป็นการกระทำของผู้รับสินบนหรือเจ้าหน้าที่รัฐ (Demand Side) ดังนั้น การให้สินบนเป็นสาเหตุสำคัญของการคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ

การให้สินบนเพื่อผลประโยชน์ในธุรกิจระหว่างประเทศมักเกี่ยวข้องกับสัญญาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภค การค้าอาวุธ ยารักษาโรคและเครื่องมือ

ทางการแพทย์ โดยสามารถพิจารณาได้จากตารางแสดงกิจการที่มักเกี่ยวข้องกับการให้สินบนในธุรกิจระหว่างประเทศ ค.ศ.2008 ซึ่งจัดทำโดยองค์กรระหว่างประเทศเพื่อความโปร่งใส

ตารางแสดงกิจการที่มักเกี่ยวข้องกับการให้สินบนในธุรกิจระหว่างประเทศ ค.ศ.2008

กิจการ	คะแนน	มาตรฐานความคลาดเคลื่อน	ช่วงความน่าเชื่อถือ	
			ต่ำ	สูง
1. สัญญาก่อสร้างงานสาธารณะ	5.2	3.29	4.9	5.5
2. พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	5.7	3.08	5.4	6.0
3. น้ำมันและแก๊ส	5.9	3.18	5.5	6.2
4. อุตสาหกรรมหนัก	6.0	2.93	5.7	6.3
5. เหมืองแร่	6.0	3.13	5.4	6.5
6. ยารักษาโรค	6.2	3.16	5.9	6.5
7. บริการสาธารณะ	6.3	3.06	6.1	6.6
8. การบินพลเรือน	6.4	3.13	5.8	7.0
9. โรงไฟฟ้า	6.4	3.03	6.0	6.7
10. ป่าไม้	6.5	3.19	5.8	7.1
11. โทรคมนาคม	6.6	2.74	6.4	6.8
12. คมนาคม	6.6	2.91	6.4	6.7
13. อาวุธ	6.7	3.31	6.0	7.3
14. โรงแรมและร้านอาหาร	6.7	2.85	6.4	7.0
15. เกษตรกรรม	6.9	2.91	6.6	7.2
16. ผลิตหลอดไฟฟ้า	6.9	2.69	6.7	7.1
17. สารสนเทศ	7.0	2.75	6.8	7.2
18. ธนาคารและการเงิน	7.1	2.77	7.0	7.3
19. ประมง	7.1	3.07	6.4	7.7

จากตารางข้างต้น กิจการที่มีคะแนน 10 แสดงว่ามิได้มีการให้สินบนเลย กิจการที่มีคะแนน 0 แสดงว่ามีการให้สินบนเสมอ ดังนั้น เห็นได้ว่ากิจการเกี่ยวกับการก่อสร้างสาธารณะนั้นมัก

เกี่ยวข้องกับการให้สินบนในธุรกิจระหว่างประเทศ รองลงมาได้แก่การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และกิจการน้ำมันและแก๊ส ส่วนกิจการประมงและการธนาคารมักไม่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนในธุรกิจระหว่างประเทศ

การสร้างสาธารณูปโภคสาธารณะมีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ของสาธารณชน ดังนั้นประชาชนจึงคาดหวังที่จะได้รับสาธารณูปโภคที่มีคุณภาพดีจากรัฐ หากเกิดการคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐในกระบวนการสร้างสาธารณูปโภค งบประมาณของแผ่นดินก็จะถูกนำไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์และตกแก่คนส่วนน้อยของประเทศเพราะเจ้าหน้าที่รัฐจะไม่คำนึงถึงคุณภาพและราคาในการสร้างสาธารณูปโภค แต่จะเกิดการแข่งขันของบริษัทข้ามชาติในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ความเสียหายหากคิดเป็นจำนวนเงินแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ซึ่งมักจะถูกนำมาจากงบประมาณแผ่นดินของประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉลี่ยประมาณ 15 – 20 เปอร์เซ็นต์ของจีดีพีของประเทศนั้นๆ (Gross Domestic Product) ซึ่งความเสียหายจากการคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐในโครงการสาธารณูปโภคจะมีมูลค่าเฉลี่ยประมาณ 10 – 50 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าของสัญญาจัดหาหรือสร้างสาธารณูปโภค[10]

การเสนอราคาของเอกชนเพื่อเข้าทำสัญญาในโครงการสร้างสาธารณูปโภคของรัฐประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งการคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐอาจเกิดขึ้นในขั้นตอนใดก็ได้และก่อให้เกิดความเสียหายแตกต่างกัน ได้แก่

1. การประเมินและกำหนดความต้องการ
2. การเตรียมเอกสารและกำหนดรายละเอียดของโครงการ
3. การคัดเลือกผู้รับจ้างและกำหนดค่าจ้าง
4. การปฏิบัติตามสัญญา
5. การทำบัญชีและการตรวจสอบทางบัญชี

ในขั้นตอนแรก คือ การประเมินและกำหนดความต้องการ หากการคอรัปชั่นเกิดขึ้นจะทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยอาจทำให้เป็นการลงทุนสร้างสาธารณูปโภคที่ไม่จำเป็น เช่น บริษัทข้ามชาติอาจเสนอการให้สินบนเพื่อที่จะได้รับการว่าจ้างสาธารณูปโภคที่ไม่มีความจำเป็นต่อสังคมหรือไม่คุ้มค่ากับเงินลงทุนของรัฐ เป็นต้น

ในขั้นตอนการเตรียมเอกสารและกำหนดรายละเอียดของโครงการ หากการคอรัปชั่นเกิดขึ้นจะทำให้รายละเอียดของสัญญาเอื้อประโยชน์แก่ผู้ให้สินบนและทำให้ผู้อื่นไม่สามารถเข้ามาเสนอราคาแข่งขันกับผู้ให้สินบนได้

---

[10] Kenneth Kostyo, Curbing Corruption in Public Procurement Handbook (Berlin Germany: Transparency International, 2549). หน้า 13

ในขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าทำสัญญากับรัฐนั้น หากการคอรัปชั่นเกิดขึ้นผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจจะถูกโน้มน้าวให้เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยการให้สินบนหรือการข่มขู่ โดยผู้ได้รับการคัดเลือกอาจจะรู้ถึงรายละเอียดและผลประโยชน์ที่ได้รับก่อนที่จะมีการยื่นข้อเสนอเข้าเป็นคู่สัญญาหรือในระหว่างการคัดเลือก ทำให้ผู้ให้สินบนได้รับผลประโยชน์สูงกว่าที่ควรจะเป็นหากมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

การคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐในระหว่างการปฏิบัติตามสัญญา จะทำให้ผู้เข้าทำสัญญาอาจชดเชยเงินสินบนหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ด้วยการสร้างสาธารณูปโภคที่ไม่มีคุณภาพ มีข้อบกพร่องหรือลักษณะต่างจากที่กำหนดไว้ในสัญญา นอกจากนี้ผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติตามสัญญายังอาจถูกติดสินบนหรือทำให้ไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วย

ในกรณีสุดท้าย คือ การคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐในระหว่างการประเมินผลการปฏิบัติตามสัญญา ผู้ทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชีจะถูกโน้มน้าวให้รับรองผลการปฏิบัติตามสัญญาอันเป็นเท็จ

นอกจากนี้ ผลกระทบที่เกิดจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการสร้างสาธารณูปโภค สามารถจำแนกผลกระทบโดยทั่วไปได้ ดังนี้[11]

- ผลกระทบทางการเงิน

เกิดภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นแก่รัฐ หรือรายได้ของรัฐจากการออกใบอนุญาต หรือการอนุญาตไม่เป็นไปตามเป้าหมาย นอกจากนี้รัฐอาจจำต้องจ่ายค่าบำรุงรักษาหรือค่าซ่อมแซมสาธารณูปโภคในอนาคต เช่น การซ่อมแซมถนนโดยไม่จำเป็น หรือการให้เจ้าหน้าสรรพกรประเมินภาษีต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เป็นต้น

- ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ประกอบด้วย ภาระของรัฐบาลในการบริหารจัดการทางการเงินในโครงการสาธารณูปโภค นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถของรัฐบาลในการลงทุนในภาพรวม ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างแรงงาน เช่น ประเทศต้องสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ทำให้สาธารณูปโภคนั้นไม่เป็นไปตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมสากล โดยก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่จำเป็น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความรับผิดทางการเงินของรัฐได้ในอนาคต เช่น การสร้างโรงงานที่ไม่มีมาตรฐานทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

- ผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน

---

[11]Kenneth Kostyo, Curbing Corruption in Public Procurement Handbook (Berlin Germany: Transparency International, 2549). หน้า 29

ประกอบด้วย สุขภาพของประชาชนและความปลอดภัยของประชาชน อันเนื่องมาจากคุณภาพของสาธารณูปโภคที่ต่ำและไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตของประชาชนได้ เช่น การสร้างโรงงานเผาขยะที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น

- ผลกระทบต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม

การคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐจะก่อให้เกิดภาวะที่ไม่มีการแข่งขันของเอกชน ซึ่งทำให้ไม่เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ โดยภาคเอกชนเพื่อแย่งชิงลูกค้าในตลาด

- ผลกระทบต่อสังคม

หากประชาชนไม่ตระหนักถึงความเลวร้ายของการคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้กระทำความผิดไม่ถูกลงโทษ จะทำให้ศีลธรรมอันดีของประชาชนถดถอยลงไป

ดังนั้น การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศจึงก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อประเทศกำลังพัฒนา ผู้เสียหายมิได้มีแต่เพียงภาครัฐเท่านั้น แต่ความเสียหายยังส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพสังคมในวงกว้างโดยเฉพาะการให้สินบนที่เกี่ยวข้องกับโครงการสร้างสาธารณูปโภค

นอกจากนี้ ความเสียหายจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศมิได้เกิดขึ้นแก่ประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วก็ได้ตระหนักถึงความเสียหายซึ่งเกิดจากการให้สินบนของนักลงทุนนั้น โดยเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในธุรกิจระหว่างประเทศเพราะนักลงทุนใช้วิธีการให้สินบนเพื่อที่จะครองตลาดหรือผูกขาดการได้รับสัญญาจากรัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ภายหลังจากประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศใช้กฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 (FCPA) ซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ ทำให้บริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติได้ โดยบริษัทสัญชาติสหรัฐอเมริกาได้เสียผลประโยชน์ในธุรกิจระหว่างประเทศประมาณ 45,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้แก่คู่แข่งจากประเทศอื่นที่ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติ[12] เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าบริษัทข้ามชาติที่ประกอบธุรกิจอย่างโปร่งใสไม่สามารถแข่งขันกับบริษัทข้ามชาติที่ให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติได้เลย

2.5 ปัญหาในการปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ

ก่อนปีค.ศ.1996 ประเทศพัฒนาแล้วมิได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ ทำให้ไม่มีกฎหมายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษนัก

---

[12] Masako N. Darrough, "The FCPA and the OECD Convention Some Lessons from the U.S. Experience," Journal of Business Ethics (กุมภาพันธ์ 2547): 10

ลงทุนที่กระทำการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนา ยกเว้น ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการออกกฎหมายภายในชื่อว่า กฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ(the Foreign Corrupt Practices Act) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1977

ปัญหาในการปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศสามารถแยกออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1.ปัญหาอันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านเขตอำนาจรัฐในการลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศนั้น ผู้กระทำความผิดมักจะเป็นบริษัทข้ามชาติซึ่งตั้งอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับความเสียหายไม่สามารถลงโทษบริษัทข้ามชาติได้

2.ปัญหาอันเนื่องมาจากการปราศจากกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะจากความพยายามของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ต้องการปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ ซึ่งกระทำโดยบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการออกกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนที่จะมีอนุสัญญาโออีซีดีฉบับนี้ถึง 20 ปี ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบอย่างร้ายแรงต่อบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ บริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถแข่งขันทางธุรกิจกับบริษัทข้ามชาติของประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมิได้มีกฎหมายภายในลงโทษการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติได้

2.5.1 ปัญหาอันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านเขตอำนาจของรัฐ

ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐสามารถออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับบุคคลหรือการกระทำที่เกิดขึ้นภายในดินแดนของตนได้ นอกจากนี้รัฐยังสามารถออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับบุคคลสัญชาติตนที่อยู่ภายนอกดินแดนของตนได้ด้วย อย่างไรก็ตามมีบางกรณีที่รัฐยังสามารถออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ได้ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐแม้ว่าจะกระทำโดยชาวต่างชาติภายนอกดินแดน กรณีที่ชาวต่างชาติกระทำความผิดทางอาญาแก่บุคคลสัญชาติตนภายนอกดินแดน และการกระทำความผิดทางอาญาแก่บุคคลที่อยู่บนอากาศยานหรือเรือที่จดทะเบียนสัญชาติตน นอกจากนี้รัฐยังอาจใช้เขตอำนาจในการออกกฎหมายลงโทษความผิดอาญาร้ายแรงที่ทุกประเทศยอมรับ แม้ว่ามิได้เกี่ยวข้องกับประเทศของตนเลยก็ตาม เช่น โจรสลัด การค้าทาส ก่อการร้ายหรืออาชญากรสงคราม เป็นต้น[13]

---

[13] Oscar schachter, International law in Theory and practice (London: Martinus Nijhoff publishers, 2534). หน้า 254.

อย่างไรก็ตามในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดอาญาข้ามชาติและมิได้เป็นความผิดอาญาร้ายแรงซึ่งทุกประเทศออกกฎหมายภายในเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดแล้ว การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษอาจไม่สามารถทำได้ แม้ว่ารัฐที่ได้รับความเสียหายจะมีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีก็ตามเพราผู้กระทำความผิดอยู่นอกดินแดนของรัฐที่ได้รับความเสียหาย โดยรัฐที่ได้รับความเสียหายไม่สามารถส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปจับตัวผู้กระทำความผิดในรัฐอื่นได้ แต่จำต้องอาศัยสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือหลักการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกัน (Reciprocity) ซึ่งมีข้อจำกัดและก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในการลงโทษผู้กระทำความผิด

หากพิจารณาการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาจะมีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายภายในฐานการให้สินบนเจ้าพนักงานดังเช่นความผิดฐานการให้สินบนเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย แต่การลงโทษผู้กระทำความผิดไม่สามารถทำได้เพราะผู้กระทำความผิดมักมีฐานะเป็นบริษัทข้ามชาติ ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว การใช้สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ไม่เกิดประโยชน์เพราะผู้กระทำความผิดมีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงไม่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้และหากประเทศกำลังพัฒนาต้องการลงโทษผู้บริหารของบริษัทข้ามชาติโดยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ไม่เกิดประโยชน์เช่นกัน เนื่องจากผู้บริหารเป็นเพียงกลไกหนึ่งในการบริหารบริษัทข้ามชาติเท่านั้นและการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้บริหารไม่สามารถทำได้โดยง่าย ดังนั้นเห็นได้ว่าในการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศแล้ว บริษัทข้ามชาติสามารถหลบเลี่ยงการถูกลงโทษโดยประเทศกำลังพัฒนาได้

อย่างไรก็ตามเมื่อประเทศพัฒนาแล้วได้ตระหนักถึงความเสียหายจากการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศอันเกิดจากบริษัทข้ามชาติแล้ว ประเทศพัฒนาแล้วจึงได้ออกกฎหมายภายในเพื่อลงโทษบริษัทข้ามชาติที่ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนา โดยกฎหมายฉบับแรกชื่อว่า กฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งแม้ว่าจะเป็นกรณีที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นในประเทศอื่นและความเสียหายมิได้เกิดขึ้นแก่ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยตรง แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาก็สามารถใช้เขตอำนาจในการออกกฎหมายภายในได้ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเริ่มแรกอาศัยจุดเกาะเกี่ยว คือ สัญชาติของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ ต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

หอสมุดกลาง สำนักงานวิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5.2 ปัญหาอันเนื่องมาจากการปราศจากกฎหมายระหว่างประเทศ

การปราบปรามการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศนั้นไม่สามารถทำได้โดยลำพังประเทศเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ ในอดีตแนวคิดในการกำจัดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศเริ่มต้นโดยประเทศสหรัฐอเมริกาตามกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 (the Foreign Corrupt Practices Act 1977) ซึ่งมีฐานะเป็นกฎหมายภายใน โดยกฎหมายฉบับนี้ห้ามมิให้นักลงทุนของประเทศสหรัฐอเมริกาให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนา ผลการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้มิได้ทำให้การให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐหมดไปจากประเทศกำลังพัฒนาเพราะนักลงทุนจากประเทศอื่นๆ ยังคงให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ในธุรกิจระหว่างประเทศอยู่ต่อไป นอกจากนี้กฎหมายฉบับกลับส่งผลร้ายต่อประเทศสหรัฐอเมริกาเอง โดยทำให้นักลงทุนของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถแข่งขันทางธุรกิจกับนักลงทุนจากประเทศอื่นได้

กฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 เป็นกฎหมายภายในของสหรัฐอเมริกาที่บัญญัติขึ้นภายหลังจากคดีวอร์เตอร์เกต ที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1972 โดยคณะที่ปรึกษาของประธานาธิบดี ริชาร์ด นิกสัน ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้สั่งการให้คนร้ายจำนวน 5 คน บุกเข้าไปในสำนักงานของคณะกรรมการประชาธิปไตยแห่งชาติซึ่งตั้งอยู่ภายในอาคารวอร์เตอร์เกต ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ซึ่งเอฟบีไอสอบสวนพบว่าคณะที่ปรึกษาของประธานาธิบดี ริชาด นิกสันมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหลายอย่างด้วยกัน ได้แก่ การบุกรุก การให้สินบน ใช้อำนาจโดยทุจริต ดังฟังโทรศัพท์ ร่วมกันกระทำความผิด ขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ทำลายพยานหลักฐาน โกงภาษี ใช่อำนาจสังการซีไอเอโดยมิชอบ ใช้อำนาจสั่งการเอฟบีไอโดยมิชอบ และใช้งบประมาณของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล นอกจากนี้ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสันยังพยายามใช้หน่วยงานของรัฐเพื่อกำจัดศัตรูทางการเมือง ด้วยเหตุที่ในการกระทำความผิดดังกล่าว ประธานาธิบดี ริชาร์ด นิกสันและคณะที่ปรึกษาไม่สามารถใช้เงินของรัฐบาลได้เพราะอาจทำให้ถูกตรวจสอบได้โดยง่ายจากรัฐสภาและสื่อมวลชน ดังนั้น ประธานาธิบดี ริชาร์ด นิกสัน จึงใช้วิธีเรียกร้องเงินจากบริษัทต่าง ๆ เพื่อแลกกับผลประโยชน์ที่รัฐบาลจะมอบให้เอกชนเหล่านั้น[14] ภายหลังคดีวอเตอร์เกตสำนักงานกำกับตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการตรวจสอบทางการเงินกับบริษัทต่างๆ พบว่า บริษัทสัญชาติอเมริกามากกว่า 400 บริษัทมีรายจ่ายที่พึงสงสัยว่าผิดกฎหมาย ซึ่งมีมูลค่าเกินกว่า 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐและจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือพรรคการเมืองต่างชาติ นอกจากนี้อัยการของสหรัฐในคดีวอเตอร์เกตยังได้เปิดเผยข้อมูล

---

[14] University of Colorado at Boulder, Nixon [ออนไลน์], 6 เมษายน 2553. แหล่งที่มา http://www.colorado.edu/AmStudies/lewis/2010/water.htm

เพิ่มเติมว่า บริษัทข้ามชาติสัญชาติอเมริกันนำเงินไปให้สินบนเจ้าหน้าที่ต่างชาติเพื่อที่บริษัทข้ามชาติจะได้รับเลือกเข้าทำสัญญากับรัฐบาลต่างชาติกันอย่างแพร่หลาย[15] เช่น บริษัท Gulf Oil Corporation ยอมรับว่าได้ให้สินบนแก่พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลของประเทศเกาหลีใต้จำนวน 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือบริษัท General Tire & Rubber Company ยอมรับว่าได้ให้สินบนในประเทศอัลแจเรีย เม็กซิโก และเวเนซูเอล่า หรือบริษัท Exxon Corporation ถูกพบว่าให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐใน 15 ประเทศ หรือแม้แต่บริษัท Lockheed Aircraft Corporation ซึ่งเป็นบริษัทค้าอาวุธรายใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกาก็ถูกพบว่าให้สินบนแก่นายกรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของหลายประเทศ เป็นต้น[16] ภายหลังการเปิดเผยของสำนักงานกำกับตลาดหลักทรัพย์และอัยการของประเทศสหรัฐอเมริกาในคดีวอร์เตอร์เกต สังคมอเมริกาในขณะนั้นรู้สึกรังเกียจพฤติกรรมเกี่ยวกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติของบริษัทข้ามชาติเหล่านั้นมาก รัฐสภาสหรัฐซึ่งได้รับฟังความเห็นของประชาชนจึงได้ดำเนินการออกกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ. 1977 โดยสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ คือ การห้ามมิให้บริษัทข้ามชาติสัญชาติอเมริกากระทำการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติเพื่อแลกเปลี่ยนกับการได้ทำสัญญาหรือประโยชน์ทางธุรกิจจากรัฐบาลต่างชาติ โดยการกำหนดความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติทั้งที่กระทำโดยทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล นอกจากนี้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ยังต้องปฏิบัติตามระเบียบของตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกำหนดมาตรการทางบัญชี รวมถึงการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการกระทำความผิดในเรื่องนี้ด้วย[17] เมื่อกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง บริษัทข้ามชาติต่างๆ ได้คัดค้านกฎหมายฉบับนี้เพราะทำให้บริษัทไม่สามารถแข่งขันทางธุรกิจกับบริษัทข้ามชาติจากประเทศอื่นที่ให้ของขวัญ หรือสินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติได้ ประกอบกับกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกาได้เปิดเผยข้อมูลว่า หลังจากกฎหมายลักษณะการทุจริตในต่างประเทศ ค.ศ.1977 (FCPA) มีผลบังคับใช้แล้ว บริษัทสัญชาติสหรัฐอเมริกาได้เสียผลประโยชน์ในธุรกิจระหว่างประเทศประมาณ 45,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

---

[15] Masako N. Darrough, "The FCPA and the OECD Convention Some Lessons from the U.S. Experience," Journal of Business Ethics หน้า 5 – 6.

[16] Aaron Einhorn, "The Evolution and Endpoint of Responsibility: The FCPA Sox, socialist oriented governments, gratuitous promises, and a novel csr code," Denver Journal of International Law and Policy (Summer/Fall 2007): 3.

[17] Alexandros Zervos, " Amending The Foreign corrupt Practices Act: Repealing the Exemption for Routine Government Action Payments," Penn State International Law Review (Summer 2006): 2

ให้แก่คู่แข่งจากประเทศอื่นที่ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติ[18] บริษัทของสหรัฐอเมริกาต่างเห็นตรงกันว่ากฎหมายฉบับนี้ทำให้บริษัทเสียประโยชน์ในการแข่งขันทางการค้ากับบริษัทคู่แข่งชาติอื่นดังที่กล่าวมาแล้ว บริษัทข้ามชาติต่างๆจึงได้กดดันให้รัฐบาลสหรัฐลดความเคร่งครัดของกฎหมายฉบับนี้ลง หรือยกเลิกกฎหมายฉบับนี้ หรือกดดันให้บริษัทข้ามชาติจากประเทศอื่นปฏิบัติตามสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้เช่นเดียวกับบริษัทสัญชาติสหรัฐอเมริกา

ดังนั้น รัฐบาลสหรัฐจึงร้องขอไปยังโออีซีดีในปี ค.ศ.1989 เพื่อให้ริเริ่มจัดทำเครื่องมือทางกฎหมายในการกำจัดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ และกฎหมายฉบับนี้จึงได้รับการแก้ไขในปี ค.ศ.1988 โดยผ่อนคลายความเข้มงวดของกฎหมาย เช่น การกำหนดลักษณะการจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น ในขณะเดียวกันก็เพิ่มโทษปรับบุคคลธรรมดาเป็นจำนวนเงิน 10,000 ดอนล่าร์ และนิติบุคคลมีโทษปรับสูงถึง 2 ล้านดอนล่าร์ ต่อมาองค์กรระหว่างประเทศเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือโออีซีดี ได้เห็นชอบในหลักการของคำแนะนำเรื่องการห้ามมิให้นำรายจ่ายอันเกี่ยวกับการให้สินบนมาใช้หักลดหย่อนภาษีเงินได้ (OECD Recommendations on the Non-Deductibility of Bribe Payments) และในปี ค.ศ.1997 อนุสัญญาโออีซีดีเพื่อกำจัดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศจึงเริ่มมีผลบังคับใช้ ต่อมาในช่วงปลายปี ค.ศ. 1998 กฎหมายฉบับนี้ก็ได้รับการแก้ไขอีกครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาโออีซีดีเพื่อกำจัดการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ ค.ศ.1997

---

[18] Masako N. Darrough, "The FCPA and the OECD Convention Some Lessons from the U.S. Experience," Journal of Business Ethics, หน้า 10.